CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	**PWYLLGOR GWAITH**
Dyddiad:	**23 GORFFENNAF 2024**
Pwnc:	**CYFRIFON TERFYNOL DRAFFT 2023/24 A DEFNYDD O GRONFEYDD WRTH GEFN A BALANSAU**
Aelod Portffolio:	**ROBIN WILLIAMS – DIRPRWY ARWEINYDD A DEILYDD PORTFFOLIO - CYLLID**
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	**MARC JONES – CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) / SWYDDOG ADRAN 151**
Awdur yr Adroddiad: Ffôn: E-bost:	**MARC JONES – CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) / SWYDDOG ADRAN 151** **01248 762601** **rmjfi@ynysmon.llyw.cymru**
Aelodau Lleol:	**Amherthnasol**

A –Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau:

Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr drafft ar gyfer 2023/24 a'r Fantolen ddrafft fel ag yr oeddent ar 31 Mawrth 2024.

Darperir gwybodaeth fwy manwl am falansau cyffredinol y Cyngor a chronfeydd wrth gefn clustnodedig ac mae'r adroddiad yn cynnwys manylion am sut y bwriedir defnyddio'r cronfeydd wrth gefn a'r balansau yn 2024/25 ac yn y blynyddoedd dilynol. Mae'r adroddiad yn nodi lefel y balansau cyffredinol a chronfeydd wrth gefn clustnodedig sydd, ym marn broffesiynol Swyddog Adran 151 y Cyngor, y lefelau sydd eu hangen i gwrdd ag unrhyw risgiau ariannol sy'n wynebu'r Cyngor, i gwrdd ag unrhyw ymrwymiadau cyllido presennol, ac mae'n ystyried unrhyw gyfyngiadau penodol o ran defnyddio'r cyllid e.e. cyfyngiadau a osodir gan amodau grant. Gall lefel y risg a wynebir gan y Cyngor newid a chedwir golwg ar lefelau'r balansau cyffredinol a'r cronfeydd wrth gefn clustnodedig dros y misoedd nesaf.

Mae'n bwysig nodi nad yw'r ffigyrau hyn wedi cael eu harchwilio ac y gallent newid yn sgil yr archwiliad. Ar ôl cwblhau'r archwiliad, cyflwynir adroddiad ar y Datganiad Cyfrifon terfynol i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Cyngor llawn.

Argymhellion:-

1. Bod y Pwyllgor Gwaith yn nodi'r prif ddatganiadau ariannol drafft (heb eu harchwilio) ar gyfer y flwyddyn ariannol 2023/24. Cyhoeddir y Datganiad Cyfrifon Drafft llawn ar gyfer 2023/24 ar y ddolen a ganlyn:- Datganiad-or-cyfrifon-Drafft-2023-2024.pdf (llyw.cymru)
2. Bod y Pwyllgor Gwaith yn nodi sefyllfa balansau cyffredinol y Cyngor, sef £15.604m.
3. Bod y Pwyllgor Gwaith yn nodi balans y Cronfeydd wrth gefn clustnodedig, sef £16.778m, a'i fod yn cymeradwyo creu £1.553m o gronfeydd wrth gefn newydd clustnodedig.
4. Bod y Pwyllgor Gwaith yn cymeradwyo, yn ffurfiol, trosglwyddo £2.002m o gronfeydd wrth gefn clustnodedig yn ôl i Falansau Cyffredinol y Cyngor.
5. Bod y Pwyllgor Gwaith yn nodi balans cronfeydd wrth gefn ysgolion, sef £5.577m.
6. Bod y Pwyllgor Gwaith yn nodi balans cronfa'r CRT, sef £8.189m.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod a/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Nid oes unrhyw opsiynau eraill ar gael i'r Pwyllgor Gwaith.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i’r Pwyllgor Gwaith?
Mae defnyddio cronfeydd wrth gefn a balansau wedi’i ddirprwyo i’r Pwyllgor Gwaith, yn unol a phenderfyniad y Cyngor ynghylch cyllideb refeniw a chyfalaf y Cyngor ar 9 Mawrth 2023.
CH – A yw’r penderfyniad hwn yn gyson â pholisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?
Ydi
D – A yw’r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?
Ydi

Dd – Asesu’r effaith bosib (os yw’n berthnasol):		
1	Sut mae’r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	Cynlluniwyd y defnydd arfaethedig o gronfeydd wrth gefn a balansau i fynd i’r afael â rhai o’r risgiau a’r materion sy’n wynebu’r Cyngor ar hyn o bryd. Bydd hyn yn caniatáu i’r Cyngor ymgymryd â phrosiectau fydd yn ei gynorthwyo i gwrdd ag anghenion hirdymor yr Ynys a’i phreswylwyr.
2	A yw hwn yn benderfyniad y rhagwelir y bydd yn atal costau / dibyniaeth ar yr Awdurdod yn y dyfodol? Os felly, sut?	Ydi – bydd nodi cyllid i liniaru risgiau yn y dyfodol yn sicrhau bod risgiau’n cael eu rheoli’n well a gallai leihau costau yn y dyfodol.
3	A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i’r penderfyniad hwn? Os felly, rhowch wybod gyda phwy.	Amherthnasol
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae eu rhan wrth ddrafftio’r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rheini sy’n cael eu heffeithio’n uniongyrchol gan y penderfyniad? Esboniwch sut.	Amherthnasol
5	Nodwch unrhyw effaith y gallai’r penderfyniad hwn ei gael ar y grwpiau a amddiffynnir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	Nid yw’r penderfyniad y gofynnir amdano yn yr adroddiad hwn yn cael effaith uniongyrchol ar y grwpiau hynny sy’n cael eu gwarchod o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Byddai unrhyw gynlluniau i ddefnyddio’r cyllid yn ystyried yr effaith ar y grwpiau hyn cyn gwneud penderfyniad terfynol i fwrw ymlaen ag unrhyw brosiect.
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith y gallai’r penderfyniad ei gael ar y rheini sy’n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.	Nid yw’r penderfyniad y gofynnir amdano yn yr adroddiad hwn yn cael effaith uniongyrchol ar y rhai hynny sy’n profi anfantais economaidd-gymdeithasol. Byddai unrhyw gynlluniau i ddefnyddio’r cyllid yn ystyried yr effaith ar y rhai hynny sy’n profi anfantais economaidd-gymdeithasol cyn gwneud penderfyniad terfynol i fwrw ymlaen ag unrhyw brosiect.
7	Nodwch unrhyw effeithiau y gallai’r penderfyniad hwn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio’r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na’r Saesneg.	Dim effaith ar y Gymraeg.

E -	Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?	Beth oedd eu sylwadau?
1	**Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (TA)** (gorfodol)	Mae'r Prif Weithredwr a'r TA wedi ystyried yr adroddiad cyn ei gyflwyno i'r Pwyllgor. Ymgorfforwyd sylwadau aelodau'r TA yn yr adroddiad.
2	**Cyllid / Swyddog Adran 151** (gorfodol)	Y Swyddog Adran 151 a staff y Tîm Cyllid oedd yn gyfrifol am ddrafftio'r cyfrifon a'r adroddiad hwn.
3	**Cyfreithiol / Swyddog Monitro** (gorfodol)	Mae'r Swyddog Monitro'n aelod o'r TA ac mae unrhyw sylwadau wedi cael eu hystyried, ynghyd â holl sylwadau aelodau'r TA.
4	**Adnoddau Dynol (AD)**	Nid yw'r materion yn yr adroddiad hwn yn effeithio ar unrhyw faterion Adnoddau Dynol.
5	**Eiddo**	Amherthnasol
6	**Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)**	Amherthnasol
7	**Sgriwtini**	Trafodwyd yr alldro ariannol drafft a'r balansau mewn cyfarfod o'r Panel Sgriwtini Cyllid a gynhaliwyd ar 6 Mehefin 2024. Ystyriwyd y datganiad cyfrifon drafft gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 18 Gorffennaf 2024.
8	**Aelodau Lleol**	Amherthnasol
9	**Unrhyw gyrff allanol / eraill**	Amherthnasol

F - Atodiadau

Atodiad 1 – Adroddiad ar y prif ddatganiadau ariannol, balansau cyffredinol a chronfeydd wrth gefn clustnodedig
Atodiad 2 – Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Drafft 2023/24
Atodiad 3 – Mantolen Ddrafft fel ag yr oedd ar 31 Mawrth 2024
Atodiad 4 – Datganiad ar y Symudiad yn y Cronfeydd Wrth Gefn 2023/24
Atodiad 5 – Cronfeydd Wrth Gefn clustnodedig fel ag yr oeddent ar 31 Mawrth 2024

FF – Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

Dim

ATODIAD 1

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1. Mae'r adroddiad hwn yn nodi'r prif ddatganiadau ariannol drafft ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24 ac mae'n cyflwyno crynodeb o falansau cyffredinol, cronfeydd wrth gefn clustnodedig, balansau ysgolion a chronfa CRT y Cyngor.

1.2. Mae'r adroddiad hefyd yn nodi a yw Swyddog Adran 151 y Cyngor o'r farn bod y cronfeydd yn ddigonol a ph'un a ydynt yn darparu digon o wytnwch ariannol i'r Cyngor a digon o arian wrth gefn i fynd i'r afael ag unrhyw risgiau ariannol fydd y Cyngor yn eu hwynebu yn y dyfodol.

2. CEFNDIR

2.1. Mae Rheoliad 10 o Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014, fel y'u diwygiwyd gan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) (Diwygio) 2018, yn nodi bod rhaid i'r prif swyddog ariannol cyfrifol lofnodi a dyddio'r datganiad cyfrifon a thystio ei fod yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol y Cyngor erbyn dim hwyrach na 31 Mai yn union ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol. Mae'n rhaid i'r Cyngor, wedyn, gymeradwyo a chyhoeddi ei ddatganiadau ariannol wedi'u harchwilio erbyn 31 Gorffennaf yn union ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol.

2.2. Oherwydd nifer o resymau, gan gynnwys oedi wrth gwblhau archwiliadau ledled Cymru yn ystod y blynyddoedd yn dilyn y pandemig, a phroblemau cyfrifo technegol oedd yn gofyn am ganllawiau a mewnbwn archwilio ychwanegol, mae Llywodraeth Cymru (LlC) ac Archwilio Cymru wedi cydnabod nad oes modd cyflawni'r amserlen statudol ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24. Yr amserlen a awgrymir yw bod y datganiad cyfrifon drafft yn cael ei baratoi erbyn 30 Mehefin 2024 a bod y cyfrifon terfynol wedi'u harchwilio'n cael eu cyhoeddi erbyn 30 Tachwedd 2024. Mae diwygio'r terfynau amser statudol ar gyfer blynyddoedd i ddod yn cael ei ystyried hefyd. Mae'r Cyngor wedi cyhoeddi hysbysiad statudol i hysbysu pawb sydd â diddordeb na fydd y Cyngor yn cydymffurfio â'r terfynau amser statudol a nodir ym mharagraff 2.1 uchod.

3. DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR DRAFFT 2023/24

3.1. Caiff y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ei gyflwyno yn Atodiad 2.

3.2. Mae'r datganiad yn crynhoi'r gost o ddarparu gwasanaethau yn 2023/24, yn unol â'r gofynion cyfrifo statudol, ac mae'n cynnwys Cronfa'r Cyngor a'r Cyfrif Refeniw Tai (CRT) mewn un datganiad ariannol. Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cynnwys costau cyfrifo statudol, megis dibrisiant ac addasiadau ar gyfer pensiwn, na chodir amdanynt yn erbyn y Dreth Gyngor ac, o'r herwydd, maent yn cael eu gwyrdroi cyn penderfynu ar y sefyllfa derfynol mewn perthynas â balansau cyffredinol, cronfeydd wrth gefn clustnodedig, balans cyfrif y CRT a balansau ysgolion. O ganlyniad, nid oes modd, felly, tynnu cymhariaeth uniongyrchol rhwng y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r adroddiadau alldro a gyflwynir i'r Pwyllgor Gwaith fel rhan o raglen y cyfarfod hwn.

3.3. Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn dangos fod cost net y gwasanaethau yn £168.498m, ac roedd gwarged o £14.057m ar ddarparu gwasanaethau. Yna, gwneir addasiadau ar gyfer ailbrisio asedau ac ail-fesur y rhwymedigaethau pensiwn, a rhydd hynny warged net terfynol o £37.683m ar gyfer y flwyddyn. Yna gwneir addasiadau, fel y dangosir yn Nhabl 1 isod, i benderfynu ar y symudiad i gronfeydd wrth gefn a balansau. Manylir ar yr addasiadau hyn yn nodyn 6 yn y Datganiad Cyfrifon drafft.

Tabl 1

Cysoni'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr gyda'r Cyfraniad (i) neu o Gronfeydd Wrth Gefn a Balansau ar gyfer 2023/24

	£'m	£'m
Cyfanswm Cost (Gwarged) yn unol â'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		(37.683)
Gwyrdroi'r cofnodion cyfrifo mewn perthynas ag Ailbrisio Asedau ac Ail-fesur y Gronfa Bensiwn	23.626	
Addasiad rhwng y Sail Gyfrifo a'r Sail Gyllido o dan y Rheoliadau	18.772	
		42.398
Cyfraniad (i) / o Gronfeydd Wrth Gefn a Balansau y gellir eu Defnyddio		**4.715**

3.4. Mae Tabl 2, isod, yn dangos y symudiadau yng nghronfeydd wrth gefn a balansau'r Cyngor:-

Tabl 2

Crynodeb o Symudiadau yng Nghronfeydd Wrth Gefn a Balansau'r Cyngor fel ag yr oeddent ar 31 Mawrth 2024

	Cronfa wrth gefn Gyffredinol Cronfa'r Cyngor £'000	Cronfa'r Cyngor - Cronfeydd wrth gefn Clustnodedig £'000	Cronfa wrth gefn y Cyfrif Refeniw Tai (CRT) £'000	Cronfeydd wrth gefn Ysgolion £'000	Cronfa wrth gefn Derbyniadau Cyfalaf £'000	Cronfa wrth gefn Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso £'000	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn y gellir eu Defnyddio £'000
Balans Agoriadol ar 1 Ebrill 2023	**(14,039)**	**(19,637)**	**(12,107)**	**(6,716)**	**(1,908)**	**(407)**	**(54,814)**
Gor / (Tan) Wariant Net 2023/24	**(1,733)**	**0**	**4,073**	**0**	**0**	**0**	**2,340**
Balans ar ôl Gor / (Tan) Wariant	**(15,772)**	**(19,637)**	**(8,034)**	**(6,716)**	**(1,908)**	**(407)**	**(52,474)**
Trosglwyddiadau Net i / (o) Cronfeydd wrth gefn ar gyfer Cyllid a Gymeradwywyd	**168**	**2,858**	**(155)**	**1,139**	**(991)**	**(57)**	**2,962**
Balans Cau ar 31 Mawrth 2024	**(15,604)**	**(16,779)**	**(8,189)**	**(5,577)**	**(2,899)**	**(464)**	**(49,512)**

Mae Cyfrifon y Cyngor hefyd yn cynnwys £587k mewn perthynas a Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru. Y ffigwr yma yw cyfran y Cyngor o'r cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy, a delir gan Gyngor Gwynedd fel yr awdurdod arwain ar gyfer Aelodau'r Bwrdd.

4. MANTOLEN DDRAFFT FEL AG YR OEDD AR 31 MAWRTH 2024

4.1. Mae'r fantolen ddrafft fel ag yr oedd ar 31 Mawrth 2024 i'w gweld yn Atodiad 3.

4.2. Bu cynnydd o £37.682m yng ngwerth net asedau'r Cyngor, o £404.650m y llynedd i £442.332m ar 31 Mawrth 2024. Bu cynnydd o £55.688m yng ngwerth asedau tymor hir y Cyngor, o ganlyniad i wariant cyfalaf ar eiddo, peiriannau ac offer y Cyngor ac ailbrisio asedau cyfredol. Bu cynnydd o £1.777m yng ngwerth yr asedau cyfredol o ganlyniad i gynnydd o £12.346m hefyd mewn dyledwyr tymor byr. Gwrthbwyswyd hwn yn bennaf gan ostyngiad o £10.133m mewn arian parod a buddsoddiadau tymor byr.

4.3. Roedd cynnydd o £11.498m yn y rhwymedigaethau cyfredol i £55.615m sydd o ganlyniad i £7.896m credydwyr tymor byr a grantiau tymor byr a dderbyniwyd o flaen llaw o £4.618m. Mae rhwymedigaethau tymor hir wedi cynyddu hefyd, o £131.450m i £139.735m, yn bennaf o ganlyniad i werth cario Cronfa wrth Gefn Pensiynnau symud o £0 i rwymedigaethau net o £10.522m.

4.4. Er bod prisiad actiwariaid yn asesu gwerth y Gronfa Bensiwn fel gwarged o £71.145m, mae rheolau cyfrifo (IFRIC 14) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor ostwng gwerth yr ased pensiwn oherwydd ni all y Cyngor gael mynediad i werth yr ased.

5. BALANS Y GRONFA GYFFREDINOL

5.1. Balans y Gronfa Gyffredinol (cyn ei harchwilio) ar 31 Mawrth 2024 yw £15.604m, ac mae hyn yn cyfateb i 8.94% o gyllideb gwariant refeniw net 2023/24, ond dylid nodi y gallai'r ffigwr hwn newid ar ôl yr archwiliad. Defnyddiodd y Cyngor £4.425m o'r gronfa wrth gefn yma fel cyllid ar gyfer cyllideb 2024/25, gan ostwng y balans net sydd ar gael i £11.179m, sef 6.08% o gyllideb refeniw net 2024/25. Dangosir y symudiad yn Nhabl 3, isod:-

Tabl 3

Symudiad yn y Balansau Cyffredinol yn ystod 2023/24

	£'m	£'m
Balans Agoriadol ar 1 Ebrill 2023		14.039
Cyllid ar gyfer Cyllideb Refeniw 2023/24		(3.780)
Balans ar gael ar 1 Ebrill 2023		**10.259**
Trosglwyddiadau o Gronfeydd wrth gefn Clustnodedig	2.002	
Trosglwyddiadau Eraill i Mewn / (Allan)	1.645	
Gwariant a Gyllidir o'r Balansau Cyffredinol	(0.035)	
Trosglwyddiadau Net i Mewn / (Allan) yn ystod y Flwyddyn		**3.612**
Gwarged ar Gyllideb Refeniw 2023/24		**1.733**
Balans ar 31 Mawrth 2024		**15.604**
Cyllid ar gyfer Cyllideb Refeniw 2024/25		(4.425)
Balans ar gael ar 1 Ebrill 2024		**11.179**

5.2. Roedd y Cyngor wedi cymeradwyo argymhelliad y Swyddog Adran 151 y dylai'r Cyngor sicrhau fod balans y gronfa hon yn cyfateb i o leiaf 5% o'r gyllideb gwariant refeniw net ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf. Ar sail yr argymhelliad hwn, mae angen balans o £9.2m o leiaf, felly mae gan y Cyngor £2m o falansau uwchlaw'r isafswm hwn.

5.3. Ar sail y wybodaeth bresennol, ymddengys bod sefyllfa cyllido 2025/26 yn ansicr iawn, gyda chostau, oherwydd chwyddiant a phwysau o ran y galw, yn uwch na'r cynnydd mewn cyllid. Mae'r gwarged yn y balansau cyffredinol, uwch ben y lefel sy'n cael ei hargymell, yn golygu y gallai'r Cyngor ddefnyddio ei falansau cyffredinol yn 2025/26 i ychwanegu at gyllid o grantiau Llywodraeth Cymru a'r Dreth Gyngor.

6. CRONFEYDD WRTH GEFN CLUSTNODEDIG

6.1. Mae gan y Cyngor Gronfeydd Wrth Gefn clustnodedig er mwyn lliniaru risgiau posib yn y dyfodol, cwrdd â chynnydd yn y galw am rai gwasanaethau, cyllido prosiectau cyfalaf yn y dyfodol, cyllido gwelliannau mewn prosesau busnes a darparu gwasanaethau, nad ydynt yn cael eu cyllido yn y gyllideb refeniw flynyddol, ac i ddal grantiau a dderbyniwyd ond sydd heb eu gwario, ynghyd â chyfraniadau eraill. Mae cadw cronfeydd wrth gefn clustnodedig yn rhan hanfodol o strategaeth ariannol y Cyngor er mwyn sicrhau bod ganddo ddigon o wydnwch ariannol i gwrdd ag unrhyw risgiau a heriau ariannol yn y dyfodol, ac mae'n caniatáu iddo fuddsoddi'n ychwanegol mewn asedau a gwasanaethau. Mae'r cronfeydd wrth gefn newydd a grëwyd yn ystod 2023/24 i'w gweld yn Nhabl 4, a gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo, yn ffurfiol, creu'r cronfeydd wrth gefn newydd hyn, gwerth £1.553m.

Tabl 4

Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig Newydd y Gofynnir Amdanynt

Gwasanaeth	Enw'r Gronfa Wrth Gefn	Cyfanswm y Gronfa wrth Gefn £	Rheswm dros Greu'r Gronfa Wrth Gefn	Pwrpas y Gronfa wrth Gefn
Plant	Maethu Cymru	35,111	Dwyn ymlaen grant heb ei wario o 2023/24	Cyfrannu at gostau hysbysebu am recriwtio gofalwyr maeth.
Corfforaethol	Cefnogaeth Gostwng Grantiau	250,000	Darparu cymorth ariannol i wasanaethau os yw eu cyllid grant refeniw yn gostwng	Wrth i gyllid grant gael ei rewi neu ostwng, gall gymryd amser i wasanaeth addasu'r gwasanaeth a ddarperir i adlewyrchu'r gostyngiad yn y cyllid grant. Gall y gronfa wrth gefn ddarparu cyllid untro i gwrdd â chostau yn ystod y cyfnod pontio hwn.
Cynllunio	Costau Adolygiad Barnwrol	35,000	Cwrdd â chostau posib yn y dyfodol	Gall penderfyniadau cynllunio fod yn destun apêl a gallai'r Cyngor wynebu costau wrth baratoi ar gyfer apeliadau ac ad-dalu costau ymgeisydd os yw'r apêl yn llwyddo. Mae'r gronfa wrth gefn yn darparu adnoddau ariannol i gwrdd â'r risg.
Oedolion	Offer Teleofal	60,000	Cyllido costau cyflwyno offer digidol newydd	Mae'r gwaith trosglwyddo o systemau analog i systemau digidol yn mynd rhagddo ar hyn o bryd. Mae'r gronfa wrth gefn yn darparu cyllid i gwrdd â'r costau untro hyn.
Rheoleiddio a Datblygu Economaidd	Cronfa ar gyfer costau yn y dyfodol ar Caeau 3G	200,000	Cyllido costau adnewyddu caeau 3G yn y dyfodol	Llwyddodd y Cyngor i sicrhau cyllid grant i ddatblygu caeau 3G. Ni fydd wyneb y caeau ond yn para am gyfnod penodol a bydd angen eu hadnewyddu yn y dyfodol. Mae incwm ychwanegol sy'n cael ei gynhyrchu wrth rentu'r caeau yn cael ei roi mewn cronfa wrth gefn er mwyn darparu cyllid i gwrdd â chostau yn y dyfodol.
Trawsnewid - TG	Mast Ynys Môn	40,450	Cyllido cost atgyweirio'r mast	Oherwydd newid yn y dechnoleg, nid oes angen y mast ym Mhenmynydd ar y Cyngor erbyn hyn, ond mae angen atgyweirio'r mast cyn y gellir ei waredu. Mae'r gronfa wrth gefn yn darparu'r cyllid angenrheidiol i wneud y gwaith atgyweirio.
Rheoleiddio a Datblygu Economaidd	Offer Campfa yng Nghaergybi	80,000	Cyfrannu at gost adnewyddu offer campfa yng Nghanolfan Hamdden Caergybi	Roedd apêl y Cyngor yn erbyn gwerth trethadwy'r Ganolfan yn dyddio'n ôl i 2017, yn llwyddiannus a derbyniwyd ad-daliad o £80,000. Rhoddwyd y swm mewn cronfa wrth gefn a bydd yn cyfrannu at gost adnewyddu'r offer. Mae'r Gwasanaeth yn ceisio sicrhau rhagor o gyllid grant i dalu am weddill y gost.

Gwasanaeth	Enw'r Gronfa Wrth Gefn	Cyfanswm y Gronfa wrth Gefn £	Rheswm dros Greu'r Gronfa Wrth Gefn	Pwrpas y Gronfa wrth Gefn
Addysg	Grant Tlodi Mislif	6,300	Grant heb ei wario wedi'i ddwyn ymlaen o 2023/24	Bydd yn cael ei ddefnyddio i ddarparu grantiau yn 2024/25, yn unol ag amodau'r grant.
Tai	Grant ECO4	61,071	Grant heb ei wario wedi'i ddwyn ymlaen o 2023/24	Bydd yn cael ei ddefnyddio i ddarparu grantiau yn 2024/25, yn unol ag amodau'r grant.
Tai	Adsefydlu Ffoaduriaid o Afghanistan	114,951	Grant heb ei wario wedi'i ddwyn ymlaen o 2023/24	Cwrdd â chostau llety ffoaduriaid o Afghanistan sy'n dod i fyw i Ynys Môn o dan y cynllun adsefydlu ffoaduriaid o Afghanistan.
Gwarchod y Cyhoedd	Ffioedd Claddu ac Amlosgi Plant	6,389	Cyllido costau a gafwyd gan Gynghorau Tref a Chymuned	Mae'r grant yn cael ei dalu bob yn ail flwyddyn a bydd y gronfa wrth gefn yn cyllido taliadau i gynghorau Tref a Chymuned yn 2024/25.
Corfforaethol	Eisteddfod yr Urdd	50,000	Cwrdd â chostau presenoldeb y Cyngor yn yr Eisteddfod yn 2026	Mae'r gyllideb yn cynnwys swm o £50,000 y flwyddyn ar gyfer 2023/24, 2024/25 a 2025/26.
Corfforaethol	Adolygiad Sgriwtini	8,000	Cwrdd â chost yr adolygiad	Mae'r Cyngor yn adolygu'r swyddogaeth Sgriwtini ac mae'r gronfa hon wedi'i chreu gan ddefnyddio cyllidebau sydd wedi tanwario yn 2023/24.
Cynllunio	Troi Tai'n Gartrefi	300,000	Cwrdd â chost rhoi Erthygl 4 ar waith, os yw'r Cyngor yn penderfynu bwrw ymlaen	Dyrannwyd £300,000 o incwm premiwm y Dreth Gyngor i gwrdd â chost rhoi Erthygl 4 ar waith, os yw'r Cyngor yn dymuno hynny.
Adnoddau	Caffael	45,000	Cyllido rhan o'r gost o roi cynllun gweithredu'r Gwasanaeth Caffael ar waith	Mae cynllun gweithredu'n deillio o adolygiad cychwynnol o swyddogaeth caffael y Cyngor a pha mor barod ydyw ar gyfer y ddeddfwriaeth newydd. Mae angen cefnogaeth allanol i roi'r cynllun gweithredu ar waith yn 2024/25 a 2025/26.
Dysgu	Grantiau ADY LIC	261,048	Dwyn ymlaen grant heb ei wario o 2023/24	Dyrannwyd y grant ar gyfer prosiectau ALN Cyfalaf. Oherwydd cyfyngiadau amser, ni ddefnyddiwyd y cyllid yn llawn o fewn 2023/24 a 2024/25. Bydd y £261k yn caniatáu cwblhau'r prosiect, gydag unrhyw gyllid sy'n weddill yn cael ei ad-dalu i Lywodraeth Cymru yn unol â thelerau ac amodau'r grant.
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN NEWYDD CLUSTNODEDIG		**1,553.320**		

6.2. Mae Atodiad 4 yn cynnwys manylion llawn am y cronfeydd wrth gefn clustnodedig ar 31 Mawrth 2024, ond maent yn cael eu crynhoi, yn ôl eu pwrpas, yn Nhabl 5, isod:-

Tabl 5

Crynodeb o Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig fel ag yr oeddent ar 31 Mawrth 2024

	Balans agoriadol ar 1 Ebrill 2023 £	Cyfraniadau I / (O) yn ystod 2023/24 £	Balans Cau ar 31 Mawrth 2024 £
Risgiau Corfforaethol a Gwasanaeth Parhaus	6,140,669	(1,484,387)	4,656,282
Risgiau Corfforaethol a Gwasanaeth Penodol	226,172	627,770	853,942
Cyllido Gwariant Cyfalaf yn y Dyfodol	7,070,721	(2,372,570)	4,698,151
Gwella Prosesau Busnes	0	250,000	250,000
Cyllidebau Wrth Gefn heb eu Gwario ond y bydd eu hangen mewn blynyddoedd i ddod	1,014,172	298,200	1,312,372
Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Cyfyngu sy'n dal Grantiau	1,840,594	188,215	2,028,809
Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Cyfyngu eraill	304,197	88,413	392,609
Cronfeydd Wrth Gefn Eraill wedi'u Clustnodi ar gyfer Prosiectau Penodol	2,675,940	(89,776)	2,586,164
Cronfeydd Wrth Gefn heb eu Cyfyngu sy'n dal Grantiau	365,104	(365,104)	0
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN CLUSTNODEDIG	**19,637,569**	**(2,859,239)**	**16,778,330**

7. CRONFA WRTH GEFN GRANTIAU CYFALAF HEB EU CYMHWYSO

7.1. Mae'r gronfa wrth gefn grantiau cyfalaf heb eu cymhwyso yn dal unrhyw falans heb ei wario o'r grant cyfalaf cyffredinol. Nid yw hwn yn gronfa wrth gefn glustnodedig gan ei fod yn gronfa wrth gefn benodol i ddal cyllid cyfalaf, er y dylid nodi y darparir y grant heb unrhyw amodau, ac mae i fyny i'r Cyngor benderfynu pa brosiectau cyfalaf i'w cyllido o'r grant. Mae heb ei gymhwyso gan ni ddefnyddiwyd yn llawn erbyn diwedd y flwyddyn ariannol, ond bydd yn cael ei ddefnyddio i gyllido gwariant cyfalaf yn 2024/25.

8. BALANSAU YSGOLION

8.1. Mae lefel balansau Ysgolion wedi gostwng o £6.716m ar ddechrau'r flwyddyn ariannol i £5.577m ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Mae gan 5 ysgol gynradd ddiffyg, o gymharu â'r llynedd pan nad oedd yr un ysgol gynradd yn wynebu diffyg. Mae pob ysgol sydd mewn diffyg wedi cytuno ar gynllun gwario fydd yn dileu'r diffyg dros gyfnod o amser. Mae'r balansau fesul sector yn cael eu crynhoi yn Nhabl 6, isod:-

Tabl 6

Balansau Ysgolion fel ag yr oeddent ar 31 Mawrth 2024

	Balansau ar 31/03/2023 £	Balansau ar 31/03/2024 £	Cynnydd / (Gostyngiad) yn ystod 2023/24 £	Swm i'w ddyrannu i gydbwyso cyllidebau 2024/25 £	Balans sydd ar gael £
Cynradd	3,693,588	2,766,771	(926,816)	872,750	1,894,021
Uwchradd	2,761,638	2,630,684	(130,954)	1,293,980	1,336,704
Arbennig	260,757	179,098	(81,659)	0	179,098
Cyfanswm	**6,715,983**	**5,576,553**	**(1,139,430)**	**2,166,730**	**3,409,823**

9. Y CYFRIF REFENIW TAI

9.1. Mae balans cronfa'r Cyfrif Refeniw Tai wedi gostwng o £12.107m ar ddechrau'r flwyddyn ariannol, i £8.956m ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Mae'r manylion i'w gweld yn Nhabl 7, isod:-

Tabl 7

Balans y Cyfrif Refeniw Tai fel ag yr oedd ar 31 Mawrth 2024

	£'m	£'m
Balans Agoriadol ar 1 Ebrill 2023		**12.107**
Gwarged y Cyfrif Refeniw 2023/24	8.727	
Gwariant Cyfalaf a Gyllidwyd o Gronfeydd Wrth Gefn	(12.645)	
Symudiad Net yn 2023/24		(3.918)
Balans Cau ar 31 Mawrth 2024		**8.189**

ATODIAD 2

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2024

2023/24			Gwasanaethau	Nodyn	2022/23		
Gwariant Gros £'000	**Incwm Gros £'000**	**Gwariant Net £'000**			**Gwariant Gros £'000**	**Incwm Gros £'000**	**Gwariant Net £'000**
86,765	(16,691)	70,074	Addysg, Pobl Ifanc a Sgiliau		84,301	(16,540)	67,761
50,733	(14,649)	36,084	Gwasanaethau Oedolion		48,246	(13,242)	35,004
22,064	(7,095)	14,969	Gwasanaethau Plant		22,207	(7,088)	15,119
9,756	(7,810)	1,946	Tai		8,168	(7,187)	981
35,261	(9,553)	25,708	Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff		33,479	(9,921)	23,558
17,380	(11,019)	6,361	Rheoleiddio ac Economaidd		16,910	(9,691)	7,219
7,157	(303)	6,854	Trawsnewid		7,509	(340)	7,169
26,525	(16,244)	10,281	Adnoddau		27,838	(16,803)	11,035
2,144	(181)	1,963	Busnes y Cyngor		2,347	(217)	2,130
1,145	(1,034)	111	Costau Corfforaethol a Democrataidd		3,384	(723)	2,661
742	-	742	Rheolaeth Corfforaethol		673	-	673
27	-	27	Costau heb eu ddosbarthu		93	-	93
14,857	(21,479)	(6,622)	Cyfrif Refeniw Tai (CRT)		14,982	(19,942)	(4,960)
274,556	**(106,058)**	**168,498**	**Diffyg ar weithrediadau sy'n parhau**		**270,137**	**(101,694)**	**168,443**
		17,244	Gwariant gweithredu arall	10			15,570
		8,574	Cyllido ac incwm a gwariant buddsoddi	11			10,990
		(208,373)	Trethiant ac incwm grant amhenodol	12			(189,647)
		(14,057)	**(Gwarged) / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau**				**5,356**
		14,102	Colledion amhariad ar asedau anghyfredol sydd wedi eu rhoi yn erbyn y Gronfa Ailbrisio wrth Gefn				10,822
		(49,420)	Gwarged ar ailbrisio asedau anghyfredol				(12,139)
		(71,145)	Dileu Ased Pensiwn Net	9c & 34			(19,814)
		82,837	Ailfesur y rhwymedigaeth Pensiwn Net	9c & 34			(116,642)
		(23,626)	**Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall**				**(137,773)**
		(37,683)	**Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr**				**(132,417)**

ATODIAD 3

Y FANTOLEN FEL AG YR OEDD AR 31 MAWRTH 2024

	Nodyn	31 Mawrth 2024	31 Mawrth 2023
		£'000	£'000
Eiddo, offer a chyfarpar	13	541,471	487,064
Asedau Treftadaeth	15	2,413	2,431
Eiddo Buddsoddi	16	8,175	6,579
Asedau Anniriaethol		262	357
Dyledwyr tymor hir	18	1,032	1,234
Asedau tymor hir		**553,353**	**497,665**
Asedau a ddelir i'w gwerthu		620	1,065
Rhestrau stoc		401	392
Dyledwyr tymor byr	18	51,201	38,855
Buddsoddiadau tymor byr	35a	-	22,500
Arian a chywerthoedd arian	19	32,107	19,740
Asedau Cyfredol		**84,329**	**82,552**
Benthyca tymor byr	35b	(3,341)	(4,111)
Credydwyr tymor byr	20	(42,465)	(34,569)
Darpariaethau tymor byr	21	(456)	(702)
Derbyniadau grantiau ymlaen llaw	30	(9,353)	(4,735)
Rhwymedigaethau Cyfredol		**(55,615)**	**(44,117)**
Credydwyr tymor hir	20	(166)	(158)
Darpariaethau tymor hir	21	(4,247)	(4,335)
Benthyca tymor hir	35b	(121,175)	(121,557)
Derbyniadau grantiau tymor hir ymlaen llaw	30	(3,625)	(5,400)
Rhwymedigaethau tymor hir eraill	34	(10,522)	-
Rhwymedigaethau tymor hir		**(139,735)**	**(131,450)**
Asedau net		**442,332**	**404,650**
Cronfeydd wrth gefn y mae modd eu defnyddio	MIRS	50,099	54,814
Cronfeydd wrth gefn nad na ellir eu defnyddio	9	392,233	349,836
Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn		**442,332**	**404,650**

ATODIAD 4

DATGANIAD AR Y SYMUDIAD YN Y CRONFEYDD WRTH GEFN 2023/24

	Balans Cronfa'r Cyngor £'000	Cronfeydd wrth Gefn Clustnodedig Cronfa'r Cyngor (Nodyn 7) £'000	Cronfa wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf (Nodyn 8) £'000	Grantiau Cyfalaf heb eu defnyddio £'000	Balansau Ysgolion (Nodyn 7) £'000	Arian wrth Gefn Yr Brwdd Uchelgais £'000	Cyfanswm Cronfa y Cyngor wrth gefn y gellir ei defnyddio £'000	Balans CRT (Datganiadau Ariannol Atodol) £'000	Cronfeydd wrth Gefn Clystnodedig CRT (Nodyn 8) £'000	Cyfanswm cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio gan CTA £'000	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn Defnyddiadwy £'000	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn Na ellir eu defnyddio (Nodyn 9) £'000	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn (y Cyngor) £'000
Balans ar 1 Ebrill 2022	**12,278**	**23,181**	**2,381**	**-**	**7,827**	**-**	**45,667**	**12,333**	**-**	**12,333**	**58,000**	**214,233**	**272,233**
Symudiad mewn cronfeydd wrth gefn yn ystod y flwyddyn													
Addasiad i'r balans agoriadol											**-**		**-**
Gwarged / (Diffyg) ar ddarparu gwasanaethau	(12,468)	-	-	-	-	-	(12,468)	7,112	-	7,112	**(5,356)**	**-**	**(5,356)**
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr arall	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**	**137,773**	**137,773**
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	**(12,468)**	**-**	**-**		**-**	**-**	**(12,468)**	**7,112**	**-**	**7,112**	**(5,356)**	**137,773**	**132,417**
Addasiadau rhwng y sail gyfrifo a'r sail gyllido yn unol â'r rheoliadau (Nodyn 6)	9,956	-	(448)	-	-	-	9,508	(7,338)	-	(7,338)	**2,170**	**(2,170)**	**-**
Cynnydd / (Gostyngiad) Net cyn trosglwyddiadau i'r Cronfeydd wrth Gefn Clustnodedig	**(2,512)**	**-**	**(448)**	**-**	**-**	**-**	**(2,960)**	**(226)**	**-**	**(226)**	**(3,186)**	**135,603**	**132,417**
Trosglwyddiadau i / (o) Gronfeydd wrth Gefn Clustnodedig (Nodyn 7)	4,273	(3,544)	(25)	407	(1,111)		-	-	-	-	**-**	**-**	**-**
(Gostyngiad) / Cynnydd yn ystod y flwyddyn	**1,761**	**(3,544)**	**(473)**	**407**	**(1,111)**	**-**	**(2,960)**	**(226)**	**-**	**(226)**	**(3,186)**	**135,603**	**132,417**
Balans ar 31 Mawrth 2023	**14,039**	**19,637**	**1,908**	**407**	**6,716**	**-**	**42,707**	**12,107**	**-**	**12,107**	**54,814**	**349,836**	**404,650**
Symudiad mewn cronfeydd wrth gefn yn ystod y flwyddyn													
Addasiadau i'r balans agoriadol													
Gwarged / (Diffyg) ar ddarparu gwasanaethau	1,016	-	-	-	-	-	1,016	13,041	-	13,041	**14,057**	-	14,057
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr arall	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**	23,625	23,625
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	**1,016**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,016**	**13,041**	**-**	**13,041**	**14,057**	**23,625**	**37,682**
Addasiadau rhwng y sail gyfrifo a'r sail gyllido yn unol â'r rheoliadau (Nodyn 6)	(2,242)		482	(407)	-	-	(2,167)	(17,114)	509	(16,605)	**(18,772)**	18,772	-
Cynnydd / (Gostyngiad) Net cyn trosglwyddiadau i'r Cronfeydd wrth Gefn Clustnodedig	**(1,226)**	**-**	**482**	**(407)**	**-**	**-**	**(1,151)**	**(4,073)**	**509**	**(3,564)**	**(4,715)**	**42,397**	**37,682**
Trosglwyddiadau i / (o) Gronfeydd wrth Gefn Clustnodedig	2,791	(2,858)	-	464	(1,139)	587	(155)	155	-	155	**-**	**-**	**-**
(Gostyngiad) / Cynnydd yn ystod y flwyddyn	**1,565**	**(2,858)**	**482**	**57**	**(1,139)**	**587**	**(1,306)**	**(3,918)**	**509**	**(3,409)**	**(4,715)**	**42,397**	**37,682**
Balans ar Mawrth 2024	**15,604**	**16,779**	**2,390**	**464**	**5,577**	**587**	**41,401**	**8,189**	**509**	**8,698**	**50,099**	**392,233**	**442,332**

ATODIAD 5

CRONFEYDD WRTH GEFN WEDI'U CLUSTNODI FEL AG YR OEDDENT AR 31 MAWRTH 2024

Gwasanaeth	Enw'r Gronfa Wrth Gefn	Disgrifiad	Balans ar 1 Ebrill 2023 £	Trosglwyddiadau i Mewn £	Trosglwyddiadau Allan £	Balans ar 31 Mawrth 2024 £
Corfforaethol	Cronfa Yswiriant	Cyllido colledion nad oes yswiriant ar eu cyfer a thaliadau dros ben ar bolisïau.	1,250,000	97,745	(97,745)	1,250,000
Dysgu	Cynllun Salwch – Cynradd	Cwrdd â chostau llanw oherwydd salwch mewn ysgolion cynradd. Mae pob ysgol yn talu premiwm blynyddol ac maent yn derbyn ad-daliad o'r gronfa hon i gwrdd â chostau ychwanegol a gafwyd oherwydd salwch.	307,532	0	(109,005)	198,527
Tai	Digartrefedd	Cyllido unrhyw alw ychwanegol sy'n uwch na'r swm a ganiatawyd yn y gyllideb flynyddol.	325,171	129,198	0	454,369
Priffyrdd	Cynnal a Chadw yn ystod y Gaeaf	Cwrdd ar unrhyw gostau ychwanegol sy'n uwch na'r swm a ganiatawyd yn y gyllideb, oherwydd bod angen mwy o raeanu neu ddelio gyda llifogydd a difrod oherwydd stormydd.	94,480	0	0	94,480
Gwasanaethau Cymdeithasol	Contractau Staff Gofal Cymdeithasol	Cyllido costau staffio / asiantaeth ychwanegol os oes rhaid cynyddu lefelau staffio yn sgil galw ychwanegol am wasanaethau.	249,132	0	(149,132)	100,000
Gwasanaethau Cymdeithasol	Pwysau Gofal Cymdeithasol	Cyllido costau ychwanegol sy'n uwch na'r swm a ganiatawyd yn y gyllideb flynyddol, a hynny oherwydd cynnydd yn y galw neu bwysau chwyddiant.	143,690	0	(143,690)	0
Dysgu	Cronfa Cau Ysgolion	Cyllido costau cynnal a chadw ysgolion sydd wedi cau, neu gyfrannu at gostau sefydlu ysgolion newydd.	93,149	0	0	93,149
Corfforaethol	Cronfa Chwyddiant	Cyllido pwysau ychwanegol oherwydd chwyddiant nad oes cyllid ar ei gyfer yn y gyllideb refeniw – dyfarniadau cyflog yn fwyaf nodedig.	3,177,515	0	(1,461,758)	1,715,757
Dysgu	Galw am Leoliadau Tu Allan i'r Sir	Cyllido costau ychwanegol sy'n uwch na'r swm a ganiatawyd yn y gyllideb flynyddol oherwydd cynnydd yn y galw neu bwysau chwyddiant.	500,000	0	0	500,000
Corfforaethol	Gostyngiad mewn Grantiau	Darparu cyllid yn y tymor byr i wasanaethau os yw eu harian grant yn gostwng. Mae'r cyllid yn caniatáu i'r Gwasanaeth wneud newidiadau angenrheidiol i'r gwasanaeth a ddarperir yn y tymor hir.	0	250,000	0	250,000
CYFANSWM RISGIAU CORFFORAETHOL A GWASANAETH PARHAUS			**6,140,669**	**476,943**	**(1,961,330)**	**4,656,282**

Gwasanaeth	Enw'r Gronfa Wrth Gefn	Disgrifiad	Balans ar 1 Ebrill 2023 £	Trosglwyddiadau i Mewn £	Trosglwyddiadau Allan £	Balans ar 31 Mawrth 2024 £
Dysgu	Rhesymoli Ysgolion	Cwrdd â chostau ychwanegol sy'n codi o'r rhaglen moderneiddio ysgolion, gan gynnwys costau diswyddo.	83,356	452,296	(133,861)	401,791
Cynllunio	Cynllun Datblygu Lleol	Cyllido costau ychwanegol, sy'n uwch na'r swm a ganiatawyd yn y gyllideb refeniw flynyddol, wrth lunio'r Cynllun Datblygu nesaf.	142,816	274,935	(600)	417,151
Cynllunio	Apeliadau Cynllunio	Cyllido unrhyw gostau a geir wrth ddelio gydag apeliadau cynllunio ac unrhyw fath arall o heriau cyfreithiol mewn perthynas â phenderfyniadau cynllunio.	0	35,000	0	35,000
CYFANSWM RISGIAU GWASANAETH A CHORFFORAETHOL PENODOL			**226,172**	**762,231**	**(134,461)**	**853,942**
Corfforaethol	Cyfraniadau Refeniw heb eu Gwario ar Brosiectau Cyfalaf	Cyllid sydd wedi cael ei ddyrannu o arian refeniw fel cyfraniad tuag at brosiectau cyfalaf penodol yn y dyfodol. Mae cyllid yn cael ei ryddhau o'r gronfa pryd a phan fydd angen wrth i brosiectau ddatblygu.	2,973,623	528,597	0	1,338,265
Corfforaethol	Cyfraniadau Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol heb eu Gwario ar Brosiectau Cyfalaf	Cyllid sydd wedi cael ei ddyrannu o gronfeydd cyffredinol fel cyfraniad tuag at brosiectau cyfalaf penodol yn y dyfodol. Mae cyllid yn cael ei ryddhau o'r gronfa pryd a phan fydd angen wrth i brosiectau ddatblygu.	1,428,541	0	(1,174,747)	253,794
Dysgu	Addysg – Symiau wedi'u Cymudo	Cyfraniadau gan Ddatblygwyr, fel rhan o'r broses gynllunio, sy'n cyfrannu at gostau addysg ychwanegol sydd yn wynebu'r Cyngor o ganlyniad i'r datblygiad.	346,593	164,655	(181,022)	330,226
Tai	Symiau wedi'u Cymudo gan Ddatblygwyr Tai	Cyllid sy'n cael ei drosglwyddo i'r Cyngor gan Ddatblygwyr yn hytrach na darparu tai fforddiadwy mewn datblygiadau.	807,807	186,830	(155,000)	839,637
Priffyrdd	Cytundebau Adran 106 ar gyfer Lleoedd Agored	Cyfraniadau gan ddatblygwyr fel rhan o gytundebau cynllunio.	24,872	29,208	0	54,080
Gwarchod y Cyhoedd	Labordy Calibradu	Cyfraniadau gan awdurdodau partner tuag at gostau cyfalaf datblygu labordy calibradu.	9,400	12,414	0	21,814
Dysgu	Cronfa Ad-dalu TG mewn Ysgolion	Cwrdd â chostau adnewyddu offer TG mewn Ysgolion yn y dyfodol.	461,000	0	0	461,000
Eiddo	Trwsio a Chynnal a Chadw Ysgolion Uwchradd	Tanwariant o gyllideb refeniw y flwyddyn flaenorol sydd wedi'i glustnodi er mwyn ariannu gwaith trwsio a chynnal a chadw mewn ysgolion uwchradd.	94,308	0	0	94,308

Gwasanaeth	Enw'r Gronfa Wrth Gefn	Disgrifiad	Balans ar 1 Ebrill 2023 £	Trosglwyddiadau i Mewn £	Trosglwyddiadau Allan £	Balans ar 31 Mawrth 2024 £
Priffyrdd	Cyfraniadau Datblygwyr - Priffyrdd	Cyfraniadau gan Ddatblygwyr, fel rhan o'r broses gynllunio, sy'n cyfrannu at gostau gwella priffyrdd a wynebir gan y Cyngor oherwydd y datblygiad.	162,422	0	0	162,422
Hamdden	Hawliad TAW Hamdden	Ad-daliad TAW o ganlyniad i newid statws TAW ffioedd mynediad canolfannau hamdden. I'w ddefnyddio i wella canolfannau hamdden.	762,155	0	0	762,155
Gwasanaethau Cymdeithasol	Offer Teleofal	Cyllido costau cyflwyno offer digidol newydd.	0	60,000	0	60,000
Hamdden	Cronfa Ad-dalu Adnewyddu Caeau 3G	Cyllido costau adnewyddu caeau 3G yn y dyfodol.	0	200,000	0	200,000
Trawsnewid – TG	Mast Ynys Môn	Cyllido cost trwsio'r mast.	0	40,450	0	40,450
Hamdden	Offer Campfa yng Nghaergybi	Cyfrannu at gost adnewyddu offer campfa yng Nghanolfan Hamdden Caergybi.	0	80,000	0	80,000
CYFANSWM CRONFA GWARIANT CYFALAF YN Y DYFODOL			**7,070,721**	**1,302,154**	**(3,674,724)**	**4,698,151**
Corfforaethol	Cronfa Trawsnewid	Cwrdd â chost datblygu cynlluniau i foderneiddio a thrawsnewid y gwasanaethau a ddarperir, a'u rhoi ar waith.	0	250,000	0	250,000
CYFANSWM CRONFEYDD GWELLA PROSESAU BUSNES			**0**	**250,000**	**0**	**250,000**
Tai	Tai Fforddiadwy	Y balans sydd heb ei wario o bremiwm y Dreth Gyngor a neilltuwyd i ariannu grantiau a benthyciadau i gynorthwyo prynwyr tro cyntaf.	617,115	651,727	0	1,268,842
Corfforaethol	Prosiectau sy'n cael eu hariannu gan Gyllidebau Wrth Gefn wedi'u Cyfyngu	Dyraniad o'r gyllideb refeniw er mwyn cyfieithu dogfennau moderneiddio ysgolion ac sydd heb gael ei wario.	121,940	0	(78,410)	43,530
Corfforaethol	Prosiect STEM	Cyllido cyfraniad y Cyngor tuag at y prosiect STEM.	25,000	0	(25,000)	0
Corfforaethol	Cronfa Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	Cyllido cyfraniad y Cyngor tuag at Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru os yw'r swm yn uwch na'r swm a ganiatawyd yn y gyllideb refeniw flynyddol.	250,117	0	250,117	0
CYFANSWM CYLLIDEBAU WRTH GEFN NAD YDYNT WEDI CAEL EU GWARIO OND Y MAE GOFYN AMDANYNT MEWN BLYNYDDOEDD I DDOD			**1,014,172**	**651,727**	**(103,410)**	**1,562,489**

Gwasanaeth	Enw'r Gronfa Wrth Gefn	Disgrifiad	Balans ar 1 Ebrill 2023 £	Trosglwyddiadau i Mewn £	Trosglwyddiadau Allan £	Balans ar 31 Mawrth 2024 £
Gwastraff	Cronfa Gwastraff	Arian grant heb ei ddyrannu.	100,000	0	(100,000)	0
Priffyrdd	Grant Llifogydd	Arian grant heb ei wario.	36,473	0	(36,473)	0
Tai	Gweinyddu Cefnogi Pobl	Grant heb ei wario fydd yn cael ei ddefnyddio i gyllido costau staff nad yw'r grant Cefnogi Tai blynyddol yn cwrdd â nhw.	411,377	115,717	(88,420)	438,674
Addysg	Ysgolion Bach a Gwledig	Arian grant heb ei wario.	9,023	0	(9,023)	0
Addysg	Diogelwch Covid mewn Ysgolion	Arian grant heb ei wario.	9,056	0	0	9,056
Addysg	Dysgu Oedolion yn y Gymuned – Costau Cynnal a Digidol	Arian grant heb ei wario.	13,523	0	(895)	12,628
Addysg	Strategaeth ADY	Arian grant heb ei wario.	15,363	0	0	15,363
Addysg	Grant Cerddoriaeth	Arian grant heb ei wario.	31,280	0	(9,174)	22,106
Priffyrdd	Rhwydwaith Bysiau Teithwyr	Arian grant heb ei wario.	220,976	0	(23,739)	197,237
Diwylliant	Talnet	Arian grant heb ei wario.	14,040	0	(13,837)	203
Dysgu	Dysgu Oedolion yn y Gymuned Ôl-16	Arian grant heb ei wario.	82,185	10,972	0	93,157
Cynllunio	Tirweddau a Lleoedd Cynaliadwy yng Nghefn Gwlad	Arian grant heb ei wario.	37,574	29,422	(32,600)	34,396
Cynllunio	Tirweddau Cynaliadwy Lleoedd Cynaliadwy – Cefn Gwlad	Arian grant heb ei wario.	46,425	0	0	46,425
Dysgu	Tlodi Misglwyf	Arian grant heb ei wario.	0	6,300	0	6,300
Dysgu	Ysgolion Rhithwir Cymru	Arian grant heb ei wario.	60,000	0	(35,907)	24,093
Adnoddau	Gweinyddu Prydau Ysgol am Ddim	Arian grant heb ei wario.	85,557	0	(85,557)	0
Tai	Cartrefi ar gyfer Wcráin	Arian grant heb ei wario.	467,047	74,861	(23,150)	518,758

Gwasanaeth	Enw'r Gronfa Wrth Gefn	Disgrifiad	Balans ar 1 Ebrill 2023 £	Trosglwyddiadau i Mewn £	Trosglwyddiadau Allan £	Balans ar 31 Mawrth 2024 £
Busnes y Cyngor	Diwygio Etholiadol	Arian grant heb ei wario.	11,230	0	(11,230)	0
Dysgu	TRAC	Arian grant heb ei wario.	139,465	0	(1,233)	138,232
Gwasanaethau Cymdeithasol	Prynu Cerbydau Trydan	Arian grant heb ei wario.	50,000	0	(50,000)	0
Tai	ECO4	Arian grant heb ei wario.	0	61,071	0	61,071
Gwasanaethau Cymdeithasol	Maethu Cymru	Arian grant heb ei wario.	0	35,111	0	35,111
Tai	Adsefydlu ffoaduriaid o Afghanistan	Arian grant heb ei wario.	0	114,951	0	114,951
CYFANSWM CRONFEYDD WEDI'U CYFYNGU SY'N CAEL EU HARIANNU GAN GRANTIAU			**1,840,594**	**709,453**	**(521,238)**	**2,028,809**
Gwastraff	Incwm Proses Ailgylchu	Mae'n amod o'r Grant Rheoli Gwastraff Cynaliadwy bod incwm a gynhyrchir gan weithgareddau ailgylchu'n cael ei ail-fuddsoddi i reoli gwastraff.	255,130	100,000	0	355,130
Diwylliant	Cronfa Prynu'r Amgueddfa	Defnyddir rhoddion i ychwanegu at gasgliad Oriel Ynys Môn.	13,251	4,474	0	17,725
Tai	Hamperi Nadolig	Mae'n cael ei ddefnyddio i brynu hamperi Nadolig ar gyfer preswylwyr sy'n wynebu tlodi ariannol.	3,411	0	(3,411)	0
Priffyrdd	Ffioedd y Corff Cymeradwyo Draenio Cynaliadwy	Ffioedd a delir gan ddatblygwyr sy'n derbyn caniatâd gan y Bwrdd Cymeradwyo Systemau Draenio Cynaliadwy (SAB). Mae'n ariannu costau staffio er mwyn delio â'r ceisiadau.	32,405	0	(19,040)	13,365
Gwarchod y Cyhoedd	Ffioedd Claddu ac Amlosgi Plant	Cyllido costau a geir gan Gynghorau Tref a Chymuned.	0	6,389	0	6,389
CYFANSWM CRONFEYDD WEDI'U CYFYNGU ERAILL			**304,197**	**110,863**	**(22,451)**	**392,609**
Cynllunio	Cynllunio – Datblygiadau Mawr	Cyllido cost delio gyda cheisiadau cynllunio datblygiadau mawr a gwaith cysylltiedig.	841,576	20,269	(382,057)	479,788
Datblygu Economaidd	Gwaith archeolegol yn Wylfa	Cyllid gan Horizon i gwblhau gwaith archeolegol yn Wylfa.	522,420	0	(86,843)	435,577
Eiddo	Astudiaeth Dichonolrwydd Ysgol Uwchradd Caergybi	Cyllido asesiad o gost to newydd yn Ysgol Uwchradd Caergybi.	15,000	0	(15,000)	0

Gwasanaeth	Enw'r Gronfa Wrth Gefn	Disgrifiad	Balans ar 1 Ebrill 2023 £	Trosglwyddiadau i Mewn £	Trosglwyddiadau Allan £	Balans ar 31 Mawrth 2024 £
Gwarchod y Cyhoedd	Model Rhagfynegi Dŵr Ymdrochi	Talu costau cynnal a chadw offer monitro.	5,354	0	(200)	5,154
Cynllunio	Gallu a Chapasiti Cynllunio	Mae canran o'r ffioedd cynllunio sy'n cael eu cynhyrchu oherwydd cynnydd yn cael ei ail-fuddsoddi yn y gwasanaeth Cynllunio.	191,723	2,415	0	194,138
Adnoddau Dynol	Cynllun Hyfforddeion	Balans cyllideb heb ei wario o flynyddoedd blaenorol i gyllido ymrwymiadau yn y dyfodol sy'n uwch na'r gyllideb flynyddol.	285,743	0	(26,830)	258,913
Gwasanaethau Cymdeithasol	Ffi Weinyddol Cyllideb ar y Cyd	Efallai y bydd rhaid talu ffi weinyddol i'r awdurdod arweiniol er mwyn gweithredu'r gyllideb Gofal Cymdeithasol ar y Cyd.	10,000	0	0	10,000
Gwasanaethau Cymdeithasol	Cynllun Cymorthyddion Dysgu Gwasanaethau Plant	Cyllido cymorthyddion dysgu sy'n arbenigo mewn cefnogi plant sydd angen gofal cymdeithasol.	154,076	0	(45,011)	109,065
Datblygu Economaidd	Ad-daliad cyd-fenter Stad Ddiwydiannol Penrhos	Incwm rhent ychwanegol a gadwyd i gyllido'r taliad sy'n ddyledus i LlC pan ddaw'r cytundeb cyd-fenter i ben.	20,597	11,882	0	32,479
Gwarchod y Cyhoedd	Awdurdod Iechyd Porthladd	Cyllido costau sefydlu'r Awdurdod Iechyd Porthladd.	189,978	0	0	189,978
Dysgu	Addasu swyddfeydd	Cyllido costau addasu swyddfeydd Addysg.	35,000	0	(35,000)	0
Technoleg Gwybodaeth	TGCh – Prosiect Cydgasglu Band Eang y Sector Cyhoeddus mewn Ysgolion	Gwella band eang TGCh mewn ysgolion.	108,283	93,599	0	201,882
Gwasanaethau Cymdeithasol	Gweithwyr Cymdeithasol dan Hyfforddiant y Brifysgol Agored	Cyllido cost rhaglen hyfforddi ar gyfer gweithwyr cymdeithasol.	80,000	0	(30,000)	50,000
Corfforaethol	Eisteddfod yr Urdd	Cyllido cost presenoldeb y Cyngor yn Eisteddfod yr Urdd yn 2026. Bydd swm o £50k y flwyddyn yn cael ei neilltuo yn ystod blynyddoedd ariannol 23/24, 24/25 a 25/26.	0	50,000	0	50,000
Busnes y Cyngor	Adolygiad Sgriwtini	Cyllido cost adolygiad o swyddogaeth a phrosesau Sgriwtini'r Cyngor.	0	8,000	0	8,000

Gwasanaeth	Enw'r Gronfa Wrth Gefn	Disgrifiad	Balans ar 1 Ebrill 2023 £	Trosglwyddiadau i Mewn £	Trosglwyddiadau Allan £	Balans ar 31 Mawrth 2024 £
Corfforaethol	Ad-dalu Benthyciad Salix	Cyllido taliadau MRP terfynol, nad oes cyllideb ar eu cyfer, ar fenthyciadau Salix fu'n destun oedi.	216,190	0	0	216,190
Cynllunio	Rhoi Erthygl 4 ar Waith	Cyllido cost rhoi Erthygl 4 ar waith os yw'r Cyngor yn penderfynu bwrw ymlaen ag Erthygl 4.	0	300,000	0	300,000
Adnoddau	Caffael	Cyllido cost cefnogaeth allanol parhaus er mwyn rhoi cynllun gweithredu ar waith yn dilyn adolygiad o drefniadau caffael y Cyngor.	0	45,000	0	45,000
CYFANSWM CRONFEYDD WEDI'U CLUSTNODI ERAILL AR GYFER PROSIECTAU PENODOL			**2,675,940**	**531,165**	**(620,941)**	**2,586,164**
Corfforaethol	Cyllid Caledi Covid – Casglu'r Dreth Gyngor	Cyllid grant heb ei neilltuo gan Lywodraeth Cymru i gynorthwyo gyda cholledion Treth Gyngor o ganlyniad i Covid.	365,104	0	(365,104)	0
CYFANSWM CRONFEYDD CYLLID GRANT HEB EU CYFYNGU			**365,104**	**0**	**(365,104)**	**0**
CYFANSWM CRONFEYDD CLUSTNODEDIG			**19,637,569**	**4,794,536**	**(7,653,776)**	**16,778,329**